

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อการค้าดำเนินกิจการค้าต่างๆ อย่างมากมาย กิจการค้าต่างๆ จำต้องแสวงหาวิธีการปรับเปลี่ยนเพื่อที่จะฟื้นตัวจากวิกฤตดังกล่าว ตลอดจนสามารถที่จะเติบโตได้ดีในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการลดขนาดของธุรกิจ การแสวงหาพันธมิตรจากต่างชาติ ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ผู้ที่มีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว จะเป็นผู้ที่มีความได้เปรียบมากกว่าคู่แข่งอื่น เจ้าของหรือผู้บริหารของกิจการค้าต่างๆ จำต้องใช้ข้อมูลทั้งด้านการเงินและไม่ใช่การเงินในการตัดสินใจ รวมทั้งผู้ใช้อื่นๆ¹ เช่น ผู้ลงทุน ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า ลูกค้า รัฐบาล สาธารณชน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่คั้นนั้นจะต้องทันต่อเวลา เชื่อถือได้ และพอเพียง ซึ่งการบัญชีนั้นเป็นกระบวนการในการจัดทำและให้ข้อมูลทางการเงิน นักบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีถือเป็นส่วนสำคัญที่จะให้ข้อมูลทางการเงินที่ดี กับผู้ใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตัดสินใจด้านต่างๆ

จากวิกฤตเศรษฐกิจข้างคั้นนั้น ส่งผลให้คณะรัฐมนตรีประกาศใช้พระราชบัญญัติสำหรับการบัญชีขึ้นมาเรียกว่า พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 285 ซึ่งบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 เป็นเวลากว่า 27 ปี ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และ ผู้ทำบัญชี ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ทำบัญชี โดยกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาสำหรับนักบัญชีที่จัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับขนาดของธุรกิจ รวมทั้งบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตาม นอกจากคุณสมบัติพื้นฐานแล้ว นักบัญชีจำเป็นต้องมีคุณสมบัติด้านอื่นๆอีก เช่น คุณสมบัติด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาต่างประเทศ คุณสมบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพ

---

¹เชาวลีย์ พงศ์ผาติโรจน์ , หลักการบัญชีเบื้องต้น , 2543.

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือที่มีสถานประกอบการเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลเบื้องต้นของพาณิชย์จังหวัดลำปาง จังหวัดลำปางมีสถานประกอบการประมาณ 1,880 แห่ง² โดยแบ่งเป็นบริษัทจำกัด 506 แห่ง ห้างหุ้นส่วนจำกัด 1,357 แห่ง และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 17 แห่ง จะเห็นว่าจังหวัดลำปางมีสถานประกอบการที่ต้องจัดทำบัญชีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงสนใจที่จะศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะพัฒนาตนเองต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้บริหารของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ในเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์

1.3.1 ขอบเขตประชากร

การศึกษานี้ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้บริหารของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ในเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ประชากรในการศึกษา กำหนดเฉพาะองค์กรธุรกิจที่มีการจดทะเบียนการค้าในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,880 ราย (สำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัดลำปาง, 2544) โดยแยกเป็นลักษณะของการจดทะเบียน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของรูปแบบสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง

รูปแบบสถานประกอบ	จำนวน
1. บริษัทจำกัด	506
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด	1,357
3. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	17
รวม	1,880

² สำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัดลำปาง , 2544.

1.3.2 ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักบัญชีของสถานประกอบการตามคุณสมบัติ 5 ด้าน ดังนี้

1. คุณสมบัติด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี
2. คุณสมบัติด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. คุณสมบัติด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ
4. คุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม
5. คุณสมบัติด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

1.4 วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ได้กำหนดกลุ่มประชากรไว้เป็นองค์กรธุรกิจที่จดทะเบียนการค้าในจังหวัดลำปางที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ คือ กลุ่มองค์กรธุรกิจในจังหวัดลำปางโดยการสุ่มกับตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยกำหนดตัวอย่างให้เป็นไปตามตารางสำเร็จของ AERA MINI Presentation ที่ระบุว่า ถ้าประชากรจำนวนมากว่า 1,700 ราย จะใช้ตัวอย่างจำนวน 311 รายขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเพื่อที่จะทราบถึงคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบในจังหวัดลำปาง ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ 3) ข้อมูลทั่วไปของงานด้านบัญชี 4) คุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบันและที่พึงประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยโปรแกรม SPSS for Window version 10.0 สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงบรรยายของตัวแปร วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของคุณสมบัติของนักบัญชีที่สถานประกอบการในจังหวัดลำปางที่พึงประสงค์

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง

1.6 นิยามศัพท์

1. คุณสมบัติที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่นักบัญชีพึงมี และปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
2. นักบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือการให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ³
3. สถานประกอบการ หมายถึง ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี⁴ เช่น บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด และ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล เป็นต้น

---

³ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.

⁴ กรมทะเบียนการค้า,พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (กรุงเทพฯ,2543).